

meldelse er altsaa noget andet end en Begæring. Spørgsmaalet er ikke af stor Betydning, men jeg synes, at der er en Nuance i Tanken, som det vil være rigtigt at faa frem.

Det vil være let at se, at vi ved vore øvrige Forslag paa den ene Side foreslaa en Udvidelse af den Kreds af Mænd, hvem Forslaget vil komme til gode, og paa den anden Side en Indskrænkning. *Udvidelsen* bestaar deri, at Bestemmelsen om Bopæl og Indfødsret falder bort. Det forekommer os, at det er ganske naturligt, at de svenske og norske frivillige, som have hjulpet os, ikke blive udelukkede fra denne Gave. I mine Øjne have de gjort sig mere fortjente af vort Fædreland end vore egne Landsmænd, idet det jo dobbelt maa paa-skønnes, naar en fremmed vil yde vor retfærdige Sag sin Støtte. Hvad dernæst de Undersaatte af fremmede Stater, som bo i fremmede Lande, angaar, have vi heller ikke syntes, at der var nogen som helst Anledning til at udelukke dem. Tværtimod, vi kunne ret af Hjertet unde dem en saadan Gave, og vi tro ikke, at der kan være Tale om, at nogen fremmed Stat vil tage den danske Stat det ilde op, om en saadan Gave ydes. Der har jo tidligere ved forskellige Lejligheder været Spørgsmaal oppe om noget lignende. Der er saaledes rejst et fælles Mindesmærke over Kampene nede i Sønderjylland, hvor Repræsentanter saavel fra den østerrigske som fra den danske Hær vare til Stede, og jeg antager ikke, at det kunde vække noget Anstød, om vi hædrede gamle Krigere uden for vore Grænser. Skulde jeg tage fejl deri, vil jeg selvfølgelig ikke finde det raadeligt at fastholde vort Forslag. Hvad *Indskrænkningen* angaar, saa er den jo langt mere betydelig og omfattende end Udvidelsen. Det er foreslaaet i Lovforslaget at tage alle med, „som i Aarene 1848, 1849 og 1850 have staaet ved en Afdeling (Institution), medens denne var paa Krigsfod (Feltfod), eller som have været udkommanderede med et i Anledning af Krigen udrustet Skib.“ Vi synes, at det er noget vel vidt at gaa. Allerede for de Mænds Vedkommende, som virkelig have deltaget i Kampen, kan man vel sige, at deres Adkomst næppe er saa stor som de Mænds, der ere blevne saarede. Dette at have deltaget i et Felttog er — det ved jeg af Erfaring — i og for sig ikke noget saa overordentlig slemt, naar man kommer godt derfra. Særlig gælder dette maaske om Felttogene i 1848—49—50, betydeligt mindre om Felttoget i 1864, idet man i

1848—49—50 fulgte den meget behagelige Skik, at man førte Krig om Sommeren og sendte Tropperne delvis hjem om Vinteren, i alt Fald ikke førte Krig om Vinteren, og netop et Vinterfelttogs Strabadser ere — det saa vi 1864 — de allerværste. Der lides uhyre meget i et Vinterfelttog, hvorimod et Sommerfelttog alt beset i mange Henseender maaske ikke er saa anstrengende som en ganske almindelig Kantonnementsøvelse, thi naar man er i Krig, saa ligger man mange Tider og hviler, somme Tider feder man sig ligefrem, hvorimod man, naar man er paa Kantonnementsøvelser, har anstrengende Øvelser fra Dag til Dag. Men endnu underligere skulde det synes at skænke Hædersgave til Folk, som overhovedet slet ikke kunne siges at have været i Krig. Saaledes som Forslaget er affattet, behøver en Mand, der faar denne Hædersgave, aldeles ikke at have gjort, hvad man kalder lugtet Krudt. Han kan, saa vidt jeg skønner, — det kan være, jeg tager fejl — have været ansat ved Intendanturen eller ved Feltslagteriet, han kan have været beskæftiget med at udkære Kød og Flæsk til Soldaterne — ikke desto mindre falder han ind under Bestemmelsen om Hædersgaven. Han kan have været om Bord paa et Skib, der netop har ligget uden for Tolbodbommen — jeg tror, at det er det, der er bestemmende for Marinens Vedkommende — men som ikke har været uden for Inderreden, og jeg skulde mene, at for 1848's Vedkommende var dette forholdsvis ufarligt, han kan have stampet rundt paa Eksercerpladsen i Kastellet og er derved bleven værdig til denne Hædersgave. Vi synes derfor, at man gaar noget vel vidt, og at man kunde indskrænke sig en Del, hvad Kredsen angaar. Og en indirekte Anerkendelse af, at Koncipisterne til Lovforslaget have den samme Følelse, vil man faa ved at sammenligne §§ 1 og 3, idet der i § 1 staar: „Enhver, som i Aarene 1848—50 har staaet ved en Afdeling (Institution), medens denne var paa Krigsfod (Feltfod), eller som har været udkommanderet med et i Anledning af Krigen udrustet Skib“, hvorimod der i § 3 staar: „enhver, der som Deltager i Kampene for Fædrelandet i Aarene 1848—50 anser sig for berettiget til og ønsker at modtage Hædersgaven“. Dette Udtryk: „som Deltager i Kampene for Fædrelandet“ lyder jo en hel Del bedre, men det vil ses, at der er maaske endnu adskillige Tusinde levende, som have staaet ved en Afdeling, medens den var paa Krigsfod, eller som have været udkommanderede med et Skib